

Principalele efecte generate de cele mai noi modificări legislative asupra profesiei de avocat, în contextul prelungirii stării de urgență

Având în vedere menținerea contextului excepțional de răspândire a infecțiilor cu coronavirusul SARS-CoV-2 care a determinat instituirea stării de urgență în România s-a decis, la nivel guvernamental, adoptarea mai multor măsuri prin care să se intervină eficient și cu mijloace adecvate pentru gestionarea crizei actuale care, fără dubiu, a afectat majoritatea categoriilor socio-profesionale, inclusiv avocații.

Întrucât am prezentat anterior, prin intermediul Comunicatului din data de 23 martie 2020 (<http://www.unbr.ro/unbr-informeaza-asupra-efectelor-unor-noi-reglementari-asupra-profesiei-de-avocat-in-contextul-starii-de-urgenta/>) cele mai importante modificări legislative, introduse prin acte normative adoptate până la acea dată, în continuare vă punem la dispoziție o **sinteză** a ultimelor măsuri de ordin economico-fiscal care se răsfrâng direct asupra profesiei de avocat.

În considerarea emiterii Decretului prezidențial nr. 240/2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României, majoritatea măsurilor de primă urgență cu aplicabilitate directă care vizau inclusiv domeniul justiției urmează a fi menținute, producându-și efectele pe toată durata stării de urgență, deci până la data de 15 mai 2020.

Actele normative recent adoptate

- Ordonanța de urgență nr. 32/2020 privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2 și pentru stabilirea unor măsuri suplimentare de protecție socială;
- Ordonanța de urgență nr. 33/2020 privind unele măsuri fiscale și modificarea unor acte normative;
- Ordonanța de urgență nr. 48/2020 privind unele măsuri financiar-fiscale (**în continuare, OUG nr. 48/2020**);
- Ordonanța de urgență nr. 53/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative privind măsuri de protecție socială determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2;
- Decretul nr. 240/2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României (**în continuare, Decretul nr. 240/2020**);
- Hotărârea de Guvern nr. 281/2020 pentru aprobarea criteriilor de stabilire a beneficiarilor prevăzuți la art. X alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 29/2020 privind unele măsuri economice și fiscal-bugetare.

Modificări legislative și efectele esențiale generate de acestea

1. Obligațiile fiscale devenite scadente după 21.03.2020 sunt exonerate de la calculul și plata de accesorii fiscale (dobânzi și penalități de întârziere)

Prin dispozițiile art. VII, alin. (1) și (2) din OUG nr. 29/2020, obligațiile fiscale scadente începând cu data de 21.03.2020 nu au regimul fiscal al unor obligații restante, sens în care neplata acestora nu va atrage curgerea dobânzilor și a penalităților de întârziere.

Conform prevederilor legale, măsura este valabilă pe toată durata stării de urgență și pentru încă un termen adiționat de 30 zile de data încetării acestei stări.

Nota bene: Până la momentul publicării prezentului comunicat, OUG 29/2020 a fost aprobată de către Senat prin Legea nr. 143/2020, cu unele modificări însă, care vizează inclusiv problematica termenului până la care ar urma să își produc efectele aceste măsuri.

Astfel, conform art. 4 din acest proiect de lege, măsurile fiscale prevăzute la art. VII, alin. (1)-(3) ar urma să se aplice până la data de 1 septembrie 2020, dar nu mai devreme de 60 zile de la încetarea stării de urgență.

La acest moment, proiectul de lege pentru aprobarea OUG 29/2020 a fost transmis către Camera Deputaților, care este for decizional, urmând ca în perioada următoare să se hotărască în concret soarta acestui act normativ.

2. Se suspendă, prin efectul legii, sau nu încep, procedurile de executare silită a creanțelor bugetare

Prin OUG 29/2020 s-a legiferat inițial măsura de suspendare a executării silite prin poprire asupra sumelor urmărilor reprezentând venituri și disponibilități bănești, aceasta urmând a fi aplicată, prin efectul legii, de către instituțiile de credit sau terții popriți, fără formalități suplimentare din partea organelor fiscale.

Legiuitorul a instituit însă și o excepție de această măsură, în privința executărilor silite care se aplică pentru recuperarea creanțelor bugetare stabilite prin hotărâri judecătorești pronunțate în materie penală.

De asemenea, prin OUG nr. 48/2020, a fost introdusă măsura de suspendare, respectiv neîncepere, prin efectul legii, a măsurilor de executare silită, prin somație și prin valorificarea bunurilor la licitație, a creanțelor bugetare.

În mod similar cu prevederile OUG 29/2020, a fost instituită și în acest caz o excepție, cu referire la executările silite inițiate pentru recuperarea creanțelor bugetare stabilite prin hotărâri judecătorești definitive pronunțate în materie penală, **provenite din săvârșirea de infracțiuni.**

În conformitate cu dispozițiile ambelor ordonanțe ante-citate, aceste măsuri își vor înceta efectele în 30 zile de la încetarea stării de urgență. Dată fiind prelungirea prin decret prezidențial a stării de urgență, urmează deci ca măsurile să își producă efectele până la data de 15 iunie 2020.

De asemenea, prin OUG nr. 48/2020 au fost **suspendate și termenele de prescripție în materie fiscală**. În concret, potrivit art. XII, alin. (5), termenele de prescripție a dreptului organului fiscal de a stabili creanțe fiscale și de a cere executarea silită, precum și cel al contribuabilului/plătitorului de a cere restituirea creanțelor fiscale, prevăzute de Codul de procedură fiscală, se suspendă sau nu încep să curgă până la împlinirea termenului de 30 zile de după încetarea stării de urgență.

3. Amânarea la plată pentru serviciile de utilități precum și a chiriei

Conform prevederilor art. X, alin. (5) din OUG nr. 29/2020 coroborate cu cele ale art.1 din Decretul nr. 240/2020, pe durata stării de urgență, prelungite până la data de 15 mai 2020, formele de exercitare a profesiei de avocat, a căror activitate este afectată direct prin măsurile dispuse de autoritățile publice, pentru prevenirea și combaterea pandemiei determinate de infecția cu coronavirusul COVID-19, pot beneficia de următoarele facilități:

- amânarea la plată pentru serviciile de utilități - electricitate, gaze naturale, apă, servicii telefonice și de internet;
- amânarea la plată a chiriei pentru imobilul cu destinație de sediu profesional.

Prin dispozițiile art. 2 din Hotărârea de Guvern nr. 281/2020 au fost reglementate expres **criteriile**, necesar a fi îndeplinite **în mod cumulativ**, în baza cărora se stabilesc beneficiarii acestor facilități. Este vorba despre formele de exercitare a profesiei de avocat care:

- ❖ au avut un venit net de maximum 200.000 de euro, echivalent în lei, în anul 2019 sau, dacă venitul pentru acest an nu a fost calculat, în anul 2018;
- ❖ au un personal alcătuit din maximum 9 persoane (salariați, inclusiv salarizați în interiorul profesiei și/sau colaboratori);
- ❖ și-au întrerupt activitatea total sau parțial ori și-au redus activitatea, ca urmare a măsurilor dispuse de autorități, înregistrând în luna pentru care se solicită amânarea pierderi de cel puțin 25% față de media încasărilor pe ultimele 6 luni înaintea instituirii stării de urgență.
- ❖ și-au respectat obligația de asigurare a continuității activității pe perioada instituirii stării de urgență.

Din perspectivă procedurală, prin dispozițiile aceleiași hotărâri de Guvern s-a statuat faptul că îndeplinirea condițiilor antereferte se atestă prin **declarația pe propria răspundere a coordonatorului formei de exercitare a profesiei** pe care o transmite cocontractantului, lunar, la data scadenței obligației de plată a serviciilor de utilități și/sau chiriei.

De asemenea, coordonatorului formei de exercitare a profesiei îi incumbă și obligația de a transmite lunar declarația pe propria răspundere și informația privind facilitatea legală de care a făcut uz către organul de conducere al organizației profesionale din care face

parte, deci către decanul baroului din care face parte, care poate să întreprindă anumite verificări cu privire la veridicitatea datelor declarate.

4. Acordarea unei indemnizații lunare avocaților a căror activitate s-a redus ca urmare a efectelor coronavirusului SARS-CoV-2

Având în vedere faptul că o parte semnificativă a avocaților a fost nevoită să își restrângă activitatea profesională în contextul generat de pandemia de coronavirus, fiindu-le afectate sever veniturile, prin OUG nr. 53/2020 a fost reglementată în mod expres acordarea unei indemnizații pe perioada stării de urgență, precum și condițiile care trebuie îndeplinite pentru a beneficia de aceasta.

În acest sens, potrivit dispozițiilor art. I pct. 1 din OUG 53/2020, pot solicita indemnizația de 75% din câștigul salarial mediu brut (5.439 RON) prevăzut de Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2020 nr. 6/2020, acei avocați care:

- ❖ în luna pentru care solicită indemnizația au realizat încasări cu minimum 25% mai mici decât media lunară pe anul 2019;
- ❖ încasările realizate în luna pentru care se solicită indemnizația să nu fie superioare câștigului salarial mediu brut prevăzut de Legea nr. 6/2020, care este în cuantum de 5.439 RON.

Din punct de vedere procedural, avocatul care solicită indemnizația va întocmi o declarație pe propria răspundere privind îndeplinirea condițiilor de acordare, pe care o transmite la Agenția pentru plăți și inspecție socială județeană, respectiv a municipiului București, în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiscal al acestuia.

Potrivit art. I pct. 2 din OUG nr. 53/2020, această indemnizație este purtătoare de impozit pe venit, contribuție de asigurări sociale și contribuție de asigurări sociale de sănătate, în cotele prevăzute în Legea 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, însă pentru aceasta nu se va datora contribuția asiguratorie pentru muncă*.

În conformitate cu prevederile art. IV din OUG 53/2020, sumele reprezentând indemnizația legală acordată avocaților care întrunesc condițiile mai sus prezentate, nu pot face obiectul executării silite prin poprire pe durata acordării lor.

Această măsură de suspendare a executării silite prin poprire încetează la 60 de zile de la data încetării stării de urgență.

Material întocmit cu sprijinul doamnei avocat Luisiana Dobrinescu

* Prin adresa nr. 126-AUT-03.04.2020, UNBR a solicitat autorităților competente să aibă în vedere faptul că dispozițiile art. XV alin. (5) din OUG nr. 30/2020, astfel cum au fost modificate și completate prin OUG nr. 32/2020, în partea privitoare la „contribuțiile de asigurări sociale” nu sunt aplicabile avocaților, deoarece drepturile de asigurări sociale ale avocaților se exercită în condițiile Legii nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților.